

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

86

WACŁAW JULIAN PASZKOWSKI

(1881—1950)

Wacław Julian Paszkowski urodził się 14 III 1881 r. w Warszawie w rodzinie dyrektora kolei. Naukę rozpoczął w V Gimnazjum w Warszawie, a od 1892 r. uczęszczał do gimnazjum w Kałudze. W latach 1899—1904 studiował na Wydziale Mechanicznym w Instytucie Technologicznym w Petersburgu.

Po ukończeniu studiów w końcu 1904 r. rozpoczął pracę jako projektant w fabryce wind, dźwigów i konstrukcji żelaznych Tow. Akcyjnego „Wł. Gostyński i S-ka” w Warszawie. Opracował wówczas projekt konstrukcji żelaznych wież kościoła Najświętszego Zbawiciela w Warszawie. W 1906 r. wyjechał do Chicago, gdzie pracował jako konstruktor w Towarzystwach Kolei Żelaznych „Illinois Central” i „Chicago, Milwaukee and St. Paul”. Po powrocie do kraju w 1908 r. został kierownikiem działu robót betonowych w biurze budowy mostu (obecnie Poniatowskiego) w Warszawie. Pracował tu do 1913 r., projektując m.in. konstrukcję skrzyniowego fundamentu żelbetowego z uzbrojeniem sztywnym pod wiadukt na ślimaku północnym tego mostu.

W 1914 r. W. Paszkowski otworzył własne biuro projektowe inżynieryjno-techniczne z poradami w zakresie stosowania żelbetu, czynne do wybuchu I wojny światowej. W latach 1911—1914 kierował też działem „Żelazo—Beton” w redakcji *Przeglądu Technicznego*. W 1923 r. założył przedsiębiorstwo budowlano-inżynieryjne „Wł. Paszkowski, F. Próchnicki i S-ka”, w którym był przewodniczącym zarządu i kierownikiem prac inżynierskich. Uczestniczył jako projektant i kierownik robót m.in. w budowie gmachu Państwowego Zakładu Higieny przy ul. Chocimskiej, rozdzielni, kotłowni i fundamentów pod turbogenerator w Elektrowni Warszawskiej, hali fabrycznej zbrojowni na Pradze i magazynów na ul. Stawki w Warszawie.

Od 1908 r. równocześnie z praktyką inżynierską prowadził W. Paszkowski działalność naukową i dydaktyczną. Do 1915 r. wykładał żelbetnictwo na Kursach Architektonicznych w Warszawie, następnie (1915—1917) w szkole technicznej W. Piotrowskiego i w Towarzystwie Kursów Naukowych (1916—1917). W 1915 r. został powołany na członka Komisji Politechnicznej i brał udział w opracowaniu programów i organizowaniu Politechniki Warszawskiej (PW). Od 1917 r. został wykładowcą PW, najpierw na Wydziale Budowy Maszyn i Elektrotechnicznym, a od 1918 r. na Wydziale Inżynierii Budowlanej i na Wydziale Architektury. Znalazł się w pierwszym składzie profesorów PW, mianowanych na wniosek Komisji Stabilizacyjnej. 22 V 1919 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem Katedry żelbetnictwa, którą kierował do 1939 r. 14 IX 1937 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. W latach 1929—1932 pełnił funkcję dziekana Wydziału Inżynierii Lądowej, a w 1936 r. zorganizował w PW specjalną pracownię do badania betonu. W latach 1938—1939 wykładał ponadto technologię betonu i budownictwo żelbetowe w Wyższej Szkole Inżynierii Wojskowej w Warszawie.

W pierwszych latach niepodległości Polski prof. W. Paszkowski aktywnie uczestniczył w życiu publicznym kraju.

Był ministrem komunikacji (X—XI 1918) w rządzie Józefa Świeżyńskiego, a w 1920 r. członkiem Komitetu Przemysłowego w Ministerstwie Spraw Wojskowych. Jako kanonier 1 pułku artylerii polowej wziął udział w wojnie polsko-rosyjskiej (1920). W latach 1921—1923 z ramienia Ministerstwa Przemysłu i Handlu kierował Urzędem do spraw Likwidacji Demobilu Wojskowego.

Okres II wojny światowej prof. W. Paszkowski przeżył w Warszawie. We wrześniu 1939 r. został członkiem Komitetu Obywatelskiego, powołanego przez gen. J. Rómmla. W pierwszych latach okupacji podjął inicjatywę odbudowy uszkodzonych podczas działań wojennych domów, ratując je przed rozbiórką. Przez cały czas brał udział w tajnym nauczaniu, a w latach 1942—1944 wykładał w Państwowej Wyższej Szkole Technicznej, otwartej za zgodą władz niemieckich na terenie PW.

Po wyzwoleniu objął swą przedwojenną katedrę na PW. Został ponadto dyrektorem Oddziału Inżynieryjnego Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego w Warszawie (1945—1950). Kierował m.in. odbudową mostu kolejowego pod Cytadela w Warszawie, a także mostów na Wiśle w Dąblinie i w Sandomierzu.

Działalność naukową prof. W. Paszkowskiego obejmowała zagadnienia technologii materiałów budowlanych, zwłaszcza betonu, konstrukcji budowlanych, budowy mostów i budownictwa ogólnego. Opracował oryginalne metody projektowania składu betonu, rozróżniania granulometrycznego piasku i żwiru oraz określania zawartości pyłów w kruszywie. W pracy „Technologia betonu” (1946) przedstawił pełne syntetyczne ujęcie teorii i metod technologii betonu. Należał do pionierów konstrukcji żelbetowych w Polsce. Wyprowadził wzory na obliczanie płyty żelbetowej równomiernie obciążonej oraz wzory niezbędne przy projektowaniu belek żelbetowych. Wraz z prof. S. Brylą opracował normę obliczania i projektowania konstrukcji betonowych i żelbetowych.

Prof. W. Paszkowski był aktywnym członkiem organizacji naukowych i technicznych. W 1931 r. przewodniczył komitetowi organizacyjnemu I Zjazdu Żelbetników Polskich. W latach 1933—1939 piastował funkcję prezesa Rady Cementowej Związku Cementowni Polskich, a w latach 1935—1947 przewodniczącego Komisji Cementu, Betonu i Żelbetu Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Był współorganizatorem Polskiego Związku Inżynierów Budowlanych i pełnił w nim funkcję wiceprezesa (1933—1939), a w latach 1945—1948 prezesa. W 1923 r. został czynnym członkiem Akademii Nauk Technicznych, w której w latach 1933—1939 sprawował funkcję sekretarza Wydziału Nauk Inżynieryjnych. Od 1939 r. był członkiem zwyczajnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Zmarł w Warszawie 6 VII 1950 r. i został pochowany na cmentarzu Powązkowskim (22-II-12/13).

Opracował Władysław Białek